

5. Curd, Patricia (2016) Presocratic Philosophy. The Stanford Encyclopedia of Philosophy. Available online: <https://plato.stanford.edu/archives/win2016/entries/presocratics/>.
6. Deely, John (2001) Four Ages of Understanding. Toronto, University of Toronto Press.
7. Gilson, Etienne (2002) Thomism: the Philosophy of Thomas Aquinas. Toronto, Pontifical Institute of Medieval Studies.
8. Grünbaum, Adolf (1967) Modern Science and Zeno's Paradoxes. Middletown, Wesleyan University Press.
9. Krashen, Stephen (1981) Second Language Acquisition and Second Language Learning. Pergamon Press Inc.
10. Lewiss, David (1969) Convention. Cambridge, Harvard University Press.
11. Palmer, John (2013) Zeno of Elea. The Stanford Encyclopedia of Philosophy. Available online: <https://plato.stanford.edu/archives/spr2017/entries/zeno-elea/>
12. Plato (1997) Cratylus. C. Reeve, Transl. Indianapolis and Cambridge. Hackett.
13. Riegler, Alexander (2017) Building a Science of Experience.
14. Neurophenomenology. Available online: <http://www.univie.ac.at/constructivism/journal/12/2/131.editorial>
15. Scholz, Barbara (2020) Philosophy of Linguistics. The Stanford Encyclopedia of Philosophy. Available online: <https://plato.stanford.edu/archives/sum2020/entries/linguistics/>
16. Sedley, David (2003) Plato's Cratylus. Cambridge, Cambridge University Press.
17. Sorensen, Roy (2003) A Brief History of the Paradox. Oxford, Oxford University Press.

УДК 811=113:378

Сологор І.М., Костенко В.Г.
Полтавський державний медичний університет,
Полтава, Україна

ФУНКЦІОНУВАННЯ АД'ЄКТИВОВАНИХ ДІСПРИКМЕТНИКІВ У НІМЕЦЬКІЙ МЕДИЧНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ

У запропонованому дослідженні розглядається функціонування ад'єктивованих дісприкметників теперішнього та минулого часу у німецькій медичній термінології.

Ключові слова: *ад'єктивізація, дісприкметник, німецька мова, медична термінологія.*

This paper highlights the functions of adjectivized forms of Participle I and Participle II, and their derivational properties in German medical terminology.

Key words: *adjectivation, Participle, German language, medical terminology.*

Німецька медична термінологія нині характеризується високим рівнем розвитку та прагненням до якомога найбільшої стандартизації й уніфікації термінів, однак невпинний розвиток медицини постійно породжує значну кількість нових термінів, які потребують подальшого упорядкування й систематизації. Одним із поширених і ефективних способів утворення нових номінацій виступає конверсія [2, 200]. Серед науковців, які досліджували різні аспекти конверсії у німецькій мові, слід назвати роботи Огуя О.Д., Хант Г. О., Павлик О. Б., Dokulil M., Olsen S., Naumann B., Vogel P. M. та ін. Однак, питанню вивчення ад'єктивної

конверсії було приділено недостатньо уваги. Саме тому, предметом нашого дослідження виступають медичні терміни, які утворені шляхом ад'єктивації дієприкметників теперішнього (РІ) та минулого (Р ІІ) часу. Метою запропонованої розвідки є дослідження функціонування ад'єктивованих Р І і Р ІІ у німецькій медичній термінології.

Матеріалом для аналізу слугували терміни, зафіксовані у фаховій німецькій медичній літературі (словники, енциклопедії, інтернет ресурси), які були відібрані шляхом суцільної вибірки (234 одиниці).

Ад'єктивна конверсія РІ та РІІ – явище досить поширене у німецькій медичній термінології, оскільки це дає можливість просто й швидко утворювати необхідні прикметники для характеристики певного медичного терміну. Ступінь ад'єктивації дієприкметників значною мірою залежить від того, наскільки лексичне значення ад'єктивованого дієприкметника віддалене від лексичного значення відповідного дієслова [3, с. 57]. Ад'єктивна конверсія РІ та РІІ відбувається тоді, коли у дієприкметника повністю нівелюється значення стану, виду та часу [1, с. 217]. Унаслідок зазначеного процесу виникає новий термін, який виражає ознаку, що не залежить від особи-діяча, позначає якість, яка не пов'язана ні з часом, ні з напрямом чи характером перебігу відповідної дії або стану.

Аналіз досліджуваного матеріалу дозволив класифікувати виявлені терміни залежно від того, на позначення яких ознак/властивостей/якостей вони використовуються. Отже, ад'єктивовані РІ та РІІ, які функціонують у німецькій медичній термінології можна об'єднати у такі групи:

а) медичні поняття, наприклад: *filtrierte Lösung* – фільтрований розчин; *balancierte Kost* – збалансоване харчування; *neutralisierender Effekt* – нейтралізуювальний ефект; *limitierende Manifestation* – обмежена маніфестація.

б) методи та способи діагностики, наприклад: *kalibrierte Karotissphygmographie* – калібрована сфігмографія; *bronchographierte Seite* – бік, де була проведена бронхографія; *orientierende Voruntersuchung* – орієнтувальне попереднє обстеження

в) методи та способи терапії, наприклад: *blockierte Extrasystole* – блокована екстрасистола; *anästhesierter Kehlkopf* – анестезована гортань;

г) патологічні стани, наприклад: *mitigierte Rotsucht* – ослаблений (мітигований) кір; *röchelndes Atmen* – дихання, що супроводжується хрипами; *metastasierendes Adenom* – метастазувальна аденома; *granulierende Wundfläche* – гранулювальна поверхня рани.

Слід зауважити, що ад'єктивовані РІ та Р ІІ активно продовжують брати участь у подальшому процесі утворення нових медичних термінів-прикметників. Вони реалізують свої словотворчі потенції у двох напрямках. Перший напрям – це утворення префіксальних прикметників (найчастіше із префіксом *un-*), наприклад: *granuliert* гранульований, зернистий → *ungranulierter Leukozyt* – незернистий лейкоцит; *kontrolliert* – контрольований → *unkontrolliertes Wachsen* – неконтрольований ріст;

Другий напрям – це утворення складених термінів-прикметників, де перший словотворчий компонент може бути виражений:

1) іменником, наприклад: *hautsensibilisierende Wirkung* – шкірносенсibiliзувальна дія; *stammlokalisierte Sklerodermieform* – склеродермія тулуба;

2) прикметником, наприклад: *tiefpenetrierendes Geschwür* – глибокопроникна

виразка; chronischulzerierende Hauterkrankung – хронічно-виразкове захворювання шкіри; frischmanifestierter Diabetiker – хворий на діабет, який уперше виявлений;

3) символом, наприклад: □-hämolysierenden Streptokokken – □-гемолітичні стрептококи;

4) абрєвіатурою, наприклад: ACD-stabilisiertes Konservenblut – консервована кров, стабілізована лимонною кислотою та декстрозою;

5) займенником, наприклад: selbstorganisiertes System – самоорганізована система.

Отже, ад'єктивовані Р I і Р II широко використовуються в німецькій медичній термінології на позначення певних властивостей, якісних і кількісних ознак у назвах методів та способів діагностики, терапії й профілактики, патологічних станів, процесів, спеціальних медичних понять. Це пояснюється простотою способу їх утворення із наявних елементів медичної терміносистеми німецької мови, а також тим, що вони здійснюють систематизувальну функцію в межах цієї системи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Степанова М.Д. Словообразование современного немецкого языка / Степанова М.Д. – М.: Изд-во литературы по иностранным языкам, 1953. – 376 с.;
2. Хант Г. О. Конверсія на синтаксичному рівні як один із проявів мовної економії в сучасній німецькій мові / Хант Г. О. // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. – 2006. – № 27. – С. 200–202.
3. Шепель Ю.А. Словообразовательный ряд: принципы построения и анализа / Шепель Ю.А. – Днепродзержинский государственный технический университет. – Днепропетровск: Наука и образование, 2001. – 116 с.
4. Список джерел ілюстративного матеріалу
5. Pschyrembel Klinisches Wörterbuch: mit klinischen Syndromen und Nomina Anatomica – 256. Aufl. – Berlin, New York: W. de Gruyter, 1990. – 1876 S.
6. Grönemeyer D. Grönemeyers Lexikon der Medizin / Grönemeyer D. – Reinbek bei Hamburg: Rowohlt Verlag, November 2015. – 122 S.
7. Medizinische Fachwörter von A-Z: Kleines Lexikon für den Rettungsdienst, Urban & Fischer. – 1. Aufl. – München: Elsevier, 2015. – 518 S.
8. Reuter P. Der Große Reuter. Springer Universalwörterbuch Medizin, Pharmakologie und Zahnmedizin. Deutsch-Englisch / Reuter P. – Springer, 2005. – 1569 S.
9. https://www.onmeda.de/krankheiten_symptome.html
10. <https://www.netdoktor.de/krankheiten/>
11. <https://www.gesundheit.gv.at/krankheiten/krankheiten>
12. <http://lexikon.vitanet.de/lexikon>
13. <https://flexikon.doccheck.com/de/Spezial:Mainpage>

УДК 811.111:82.0-84

Сухачова Н.С., Лісниченко І.О.

ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»,
Полтава, Україна

КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНІ ВЛАСТИВОСТІ АНГЛОМОВНИХ АФОРИЗМІВ

У статті проаналізовано значення та роль афоризмів в житті людей. Окреслено особливості англомовних афоризмів та визначено їх комунікативно-